

AKADEMSKI GLAS

GLASILO ZA UNIVERZNA VPRAŠANJA

LETO I. LJUBLJANA, DNE 15. DECEMBRA 1939

IZHAJA DVAKRAT NA MESEC. — NAROČNINA LETNA 16 DIN.
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, UNIVERZA

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1-50 DIN

ŠTEV. 1.

V usodnih dneh

Znani slovenski zgodovinar Hauptmann je v prvih povojnih letih napisal razpravo, v kateri se takoj uvodoma bavi z obličjem Evrope, kakršno je ustvaril versajski mir. Avtor v tej razpravi prihaja do zaključka, da povojne državne tvorbe že po svoji zemljepisni legi predstavljajo v rokah velesil-zmagovalk sistem bodal, vselej pripravljenih za udarec. Pri ustvarjanju teh držav je bilo narodnostno načelo povsem podrejenega pomena, čeprav so ga zlasti zavezniki zelo radi uporabljali v propagandne svrhe. V svojem bistvu so bile te države le strateške postojanke, s katerih je mogoče braniti posestno stanje, ustvarjeno z izidom svetovne vojne. To posebno stanje je bilo treba braniti v dveh pravicah: pred poizkusi premagancev, da se ponovno uveljavijo kot tekmeči v boju za svetovno gospodstvo, kakor tudi pred silami, ki ogražajo obstoječi družbeni red sploh in katerih najvidnejši predstavnik je z rusko revolucijo postala Sovjetska Zveza. Kot branike v prvem smislu smemo smatrati vmesno avstrijsko državico in pa države, ki so vse do razbitja češkoslovaške republike vsaj še formalno tvorile Malo Zvezo. Drugi smeri obrambe je bila namenjena ustvaritev »neodvisnih« baltičskih držav od Finske do Litve in pa vmesne Poljske, ki je branila versajski mir v obeh pravicah, nasproti Nemčiji in nasproti Sovjetski Zvezi.

Velika kriza, ki se je pričela 1929 in trajala tja do 1934 je zlasti v Nemčiji notranje-politični položaj do skrajnosti zaostri. Nemške množice so spričo bremen versajskega miru krizo občutile dvakrat bolj ko drugod. Ves povojni čas je bila Nemčija prav za prav v stanju nepretrgane meščanske vojne. Alternativno, v kateri se je znašla Nemčija v dobi krize, je najbolje označil ameriški časnikar Knickerbocker, ko je svoji knjigi o tedanji Nemčiji dal naslov »Deutschland — so oder so«, Nemčija v znamenju kljukastega križa ali Nemčija v znamenju srpa in kladi. Drugo možnost je bilo moči zmanjšati samo z okrepitevjo prve. To ni bilo samo v interesu tistih nemških družbenih plasti, ki niso bile naklonjene grozečemu notranjemu socialnemu prevratu, marveč tudi vseh tistih mednarodnih sil, ki bi jih revolucionarni pretresljaji v osrčju Evrope utegnili ogrožati v njihovem obstoju. Ni šlo le za Nemčijo, šlo je za obstoječi družbeni red v celoti. Tega so se zavedali vsi, tako praktični gospodarstveniki od Deterdinga, Kreugerja in do Kruppa, kakor tudi vsi njihovi politiki. Hitler je postal simbol, utelešenje obstoječega reda, njegova krepitev je pomenila krepitev sistema sploh. Kar so Chamberlaini žrtvovali Hitlerju, so žrtvovali v dobri veri, da žrtvujejo ovekovčenju obstoječega političnega, gospodarskega in socialnega stanja. Žrtvovali so Avstrijo, Sude in potem vso Češko.

V vsem tem delu pa so imeli imperialisti pred seboj sicer glavno, vendarle pa samo eno izmed nasprotij današnje družbe: nasprotje med »civiliziranimi« državami-maticami in ljudstvi kolonij ter odvisnih dežel. Izpustili pa so izpred oči drugo plat nasprotij: nasprotja, ki rastejo iz kapitalistične konkurence in ki so se danes razvila v boj med mogočnimi monopolističnimi karteli in trusti, med

Pred dvajsetimi leti, v času, ko se je zdelo, da je porušena za vedno stara Evropa, temeljena na nasilju in zatiranju posameznika in celih narodov in da iz njenih razvalin vstaja nov svet človečanstva in pravice, ko je široke ljudske množice prevladovala vera v svobodo in enakopravnost vsakega posameznika in vsakega naroda, v tem času je bil dobojevan boj slovenskega naroda za svojo univerzo.

Dne 16. julija 1919 je začasna narodna skupščina v Beogradu soglasno sprejela zakonski načrt o ustanovitvi univerze v Ljubljani.

S tem je bila uresničena ena prvih političnih zahtev slovenskega naroda, postavljena prvič pred skoro celim stoletjem, v revolucionarnem letu 1848. kot ena izmed točk slovenskega narodnega programa.

Politično in gospodarsko zatiran, odkar se je naselil na tej zemlji, kjer prebiva danes, je narod Slovencev delil usodo vseh malih narodov, ki so bili zaradi svoje maloštevilnosti in šibkosti potisnjeni v sestav tega ali onega tujega gospodarskega in državnega sistema. Vsaka pa še tako malenkostna pridobitev na gospodarskem, političnem ali kulturnem polju je bila izbojevana z neizmernimi žrtvami in napor. Vsako, pa še tako neznamno kulturno vprašanje, je bilo pri nas eminentno politično vprašanje, vprašanje politične moči. Zato ni samo slučaj, da smo Slovenci dobivali pomembnejše kulturne pridobitve v dobach, ko se je rušil stari red in se razbijali stari sistemi. Od prve slovenske knjige, od dobe, ko je pretresala Evropo reformacija, pa do ustanovitve slovenske univerze, je moral slovenski narod voditi trd boj ne samo za svoje politične in socialne pravice, ampak tudi za svoje prosvetne in kulturne potrebe.

V življenju malega, zatiranega naroda, kakor je bil slovenski, stoji vprašanje njegove kulture in njegove izobraz-

mogočnimi kapitalističnimi državami. Nasprotje med zmagovalci in premaganci v prvi svetovni vojni je to plat nasprotij samo še povečalo.

Skušali so rešiti imperializem sploh, spravili pa so s tem v nevarnost angleški in francoski imperializem. S krepitvijo hitlerjevske Nemčije se je nesorazmerje sil med zmagovalci in premaganci vse bolj manjšalo. Hitlerju so se vse bolj odpirali dve realni možnosti: ali da se kot predstraža zapadnih velesil spusti v boj s Sovjetsko Zvezo, ali pa da se s svojimi zahtevami po ponovni razdelitvi kolonialne posesti in interesnih območij obrne proti tako imenovanim zapadnim demokracijama. Hitler je izbral drugo. Pri tem so ga vodili brez dvoma zelo tehtni zunanje-politični in notranje-politični razlogi. V čem obstojajo zunanje-politični razlogi te njegove odločitve? Dve velesili, kakor sta Anglija in Francija, stojita in padeta s svojim kolonialnim carstvom. In prav to carstvo je boj kolonialnih ljudstev za narodno svobodo in neodvisnost zlasti po svetovni vojni zelo omajal. Hkrati pa sta Anglija in Francija izposvstavljali tudi vsem notranje-političnem pretresljajem, ki nujno izvirajo iz družbenega ustroja obeh dr-

20 let slovenske univerze

be v najtesnejši zvezi z njegovim političnim in socialnim bojem. Razvoj njegove samostojne kulture, izobrazba najširših ljudskih plasti je eden najvažnejših orožij v težkem socialnem in političnem boju, ki ga mora vsak majhen narod, pa tudi slovenski, bojevati za svoj obstoj. V tem dejstvu je treba iskati vzrokov trdovratnega boja slovenskega naroda od l. 1848 do l. 1919 za svojo univerzo, in v tem leži velik pomen ustanovitve slovenske univerze pred dvajsetimi leti.

V boju za slovensko univerzo je bilo izvršeno zavestno hotenje imeti svoje slovensko najvišje šolstvo, hotenje, ki ga je narekovala zavest, porojena v socialnem in narodnostnem boju slovenskega naroda za svoj obstanek zavest, da bo mogel slovenski človek kakor tudi ves narod živeti in se braniti le tedaj, če bo izobražen, če bo tudi sinu slovenskega kmeta in delavca odprta pot do izobrazbe, če bomo Slovenci imeli inteligenco, ki bo izšla iz naroda in poznala njegove potrebe in delala zanj. Slovenska univerza naj da slovenskemu narodu to, česar mu nobena druga ne more dati: zdravo, zavedno slovensko inteligenco, ki bo svoje znanje posvetila njemu in stala na braniku njegovih potreb.

Ko pregledujemo danes, ob dvajsetletnici ustanovitve slovenske univerze rezultate njenega dela, se moramo v prvi vrsti vprašati, ali je slovenska narodna univerza izpolnila visoko misijo, ki ji je bila stavljena, kot najvišjemu slovenskemu znanstvenemu in kulturnemu narodu, ali je vzgojila slovensko inteligenco tako, da bo sposobna izpolnjevati naloge, ki jo čakajo, in ki jih ljudstvo pričakuje od njih?

Izpričala je pred vsem svetom, tudi tistim, ki tega niso hoteli vedeti, da smo Slovenci narod s svojo, samostojno kulturo, slovenskemu študentu ni treba hoditi na tuje, ker je dala možnost študija mnogim, ki bi sicer študija v tujini ne

zmogli, vendar pa moramo žal že ob dvajsetletnici slovenske univerze ugotoviti, da boj za slovensko narodno univerzo še ni končan. S trpkostjo se spominjamo poskusov, da se okrni in celo ukine slovenska univerza, ki so se tako vztrajno ponavljali leto za letom, in podčrtati moramo dejstvo, da je še danes, ob svoji dvajsetletnici, slovenska univerza ravno tako nepopolna kot je bila ob svoji ustanovitvi, da še danes životari v prostorih, ki niso primerni ne za univerzni študij in delo in ne za študenta, da so njene biblioteke in laboratoriji pomanjkljivi in nezadostni.

V predavalnicah in seminarjih čimdalje redkeje srečujemo sinove slovenskega bajtarja in delavca, katerim so gospodarsko stanje teh plasti, šolnine in pomanjkanje študentovskih domov zaprla pot do univerzne izobrazbe.

Češki študentje v boju za svobodo

Odkar sta Anglija in Francija dopustila, da je Hitlerjeva Nemčija razbila Češko-slovaško in zaslužila češki narod, se češko ljudstvo, ki se zaveda, da sta ga izdali »zavezniška« Chamberlainova Anglija in Daladierova Francija nemškemu imperializmu, bori skupno z nemškimi in avstrijskim delovnim ljudstvom proti svojim zatiralcem. Odraž te borbe so bile mogočne demonstracije praških akademikov 28. oktobra. Dvajset mladih pogumnih borcev je bilo ustreljenih, 1200 zaprtih. Tisti angleški in francoski imperialisti, ki so krivi, da je češki narod pod tujo peto, proglašajo češke študente za svoje žrtve in jih hočejo vmešati v svojo umazano imperialistično vojno. Toda češki junaki niso padali za vojne cilje Londonske City in francoskih dvesto družin, ampak za svobodo svojega naroda, ki je tesno povezano z naprednim bojem ljudstva vsega sveta.

žav. V tem pogledu predstavlja Sovjetska Zveza dosti odpornejšo in strnjenejšo silo, skratka, dosti trši oreh. Kateri so bili notranje-politični razlogi, ki so Hitlerja privedli do avgustovskih in septembrskih odločitev? Važna plat Hitlerjevih zunanje-političnih akcij je dejstvo, da predstavljajo nekak poizkus izhoda iz težkega notranje-političnega položaja, iz protislovnosti družbenega ustroja nemške države, ki se v tem pogledu samo toliko loči od katerekoli druge kapitalistične države, da so njena notranja nasprotja še ostrejša ko drugod. Ravno spričo tega notranjega položaja ni malenkostno vprašanje, ali bo ta ali ona zunanje-politična pustolovščina v nemškem narodu popularna ali ne. Odmev, ki ga je doživel v Nemčiji podpis sovjetsko-nemških pogodb, je dokazal, da bi bila vojna proti Sovjetski Zvezi v nemškem narodu najmanj popularna in najbolj nepopularna.

Sedanja vojna je proti pričakovanju angleško-francoskega imperializma postala čisto imperialistična vojna med dvema taborama kapitalističnih držav za ponovno razdelitev sveta. Kakšni so izgledi te vojne? Vojna se lahko konča z zmago ene ali druge stranke in torej

dejansko s ponovno razdelitvijo sveta. Tako se je končala prva svetovna vojna. Toda iz prve svetovne vojne je zrastel tudi činitelj, katerega obstoj je za izid sedanje vojne še prav posebno važen: Sovjetska Zveza. Dvajset let so vzdolž meja obstoječega družbenega reda gradili utrjene obrambne in predvsem napadalne položaje. V tem pogledu je bila vsaka izmed tistih malih, »nebogljenih« držav od Finske do Rumunije samo trdnjava v strategiji svetovne reakcije. S porazom Poljske in z zavezniškimi pogodbami med tremi baltičskimi državami in Sovjetsko Zvezo je bil ta trdnjavski pas prebit. Finski je pripadla nevhvaležna naloga, da od vsega tega reši, kar se rešiti da.

V tem je smisel in pomen vsega sedanjega dogajanja. Slovensko ljudstvo v tem boju med dvema taborama evropskih imperialistov nima nič pridobiti, lahko pa dosti izgubi. Prav tako slovensko ljudstvo kot trdnjavica v strategiji svetovne reakcije ne more z zmago te reakcije nič pridobiti, lahko pa vse izgubi: svobodo, neodvisnost in narodno samobitnost. V tem je smisel in pomen vsega sedanjega dogajanja za slovensko ljudstvo.

Na medicini absolutna večina

Interesi študentov in slovenskega naroda nas vodijo že vsa leta v borbi za popolno medicinsko fakulteto v Ljubljani. Vedno je bila naša želja, da pritegnemo k temu delu vse medicine, zato smo se hoteli tudi letos sporazumeti z vsemi skupinami na sledečem programu:

- 1.) Priznanje popolne medicinske fakultete, na kateri bi se naj začelo predavanje za 5. semester s prihodnjih šolskim letom.
 - 2.) Korekturo medicinske uredbe, zlasti v tistem delu, kjer je govor o dvojnem doktoratu.
 - 3.) Odstranitev zakona o zdravnikih-stažistih.
 - 4.) Štipendije za naše najsiromašnejše tovariše.
 - 5.) Podporno akcijo za slov. medicine v Zagrebu in Beogradu.
 - 6.) Slovensko knjižno zadrugo za izdajanje slov. medicinskih knjig.
 - 7.) Da se posveti pažnja vsem manjšim in večjim socialnim akcijam, ki bi naj vsebovale sledeče momente: skupna nabava knjig, orodja in ceneni skript, znižanje taks, strokovna izobrazba, skratka vse, kar je v interesu vseh medicinev.
- Zgodilo se je pa, česar človek, če ne bi poznal razmer, ne bi pričakoval. Tovariši iz »Stražec« so odklonili svoje sodelovanje in ta svoj korak utemeljevali s svojo načelnostjo. Po teden in pol trajajočem izigravanju smo

končno prišli do spoznanja, da so vsi naši poskusi, zainteresirati vse študente za njihove lastne potrebe brezuspešnosti. Tako je po stari praksi prišlo do občnega zbora in volitev treh list. Da levica resnično zastopa interese študentov, se je pokazalo z rezultatom volitev: lista medicinev levičarjev je odnesla absolutno večino glasov in s tem dobila vidno zaupanje vseh medicinev. Da nismo svojega programa izdelali v svrhu volilnega šlagerja, hočemo dokazati z energičnim delom. Predvidevamo marsikatero zapreko, ki nam jih bodo kot trenutnemu političnemu kurzu neprijazni skupini, delali merodajni činitelji, toda v mejah svoje zmožnosti bomo poskusili vse. Smo prepričani, da danes problem **popolne med. fakultete** ni neaktualna zadeva; nasprotno, hočemo se iznebiti svoje sramote in izraza našega zapostavljanja in si priboriti to, kar nam gre po božjih in kraljevih zakonih, to je popolno med. fakulteto slovenskega naroda. Upamo, da nas tovariši iz »Stražec«, ki jim ni do popolne fakultete — kar so dokazali s svojim nastopom —, ne bodo vsaj pri tem ovirali, če že mislijo biti pasivni. Mi slovenski medicinci apeliramo na vse tiste, ki čutijo, da bi lahko doprinesli k temu našemu cilju kakršen koli delež, da storijo svojo dolžnost. Naša odločna zahteva je, poleg popolne medicinske fakultete, tudi postavitve nove bolnice s kliniko.

Film

»Dr. Koch«

»Dr. Koch« je v poplavi filmov rajhovske produkcije, ki proizvajajo na debelo filme, bodisi brez vsake umetniške vrednosti, bodisi z nacistično propagandno ostjo, častna izjema. Film je izveden po vzgladu ameriških filmov, ki prikazujejo velike kulturne osebnosti (Pasteur, L. Zola) in so ustvarili s tem novo vrsto filma. Primerjava »Dr. Kocha« s filmom o Pasteurju se nam kar vsiljuje. Amerikanci so uvedli v filmsko tehniko način, da je višek dramatskega razpleta v govorih. Prav tako se tudi ta film konča z govorom, v katerem se dr. Koch obrača s skoraj istimi besedami kot Pasteur na mladino, ki naj dela za napredek znanosti. Kopia je tu očitna.

Igralci, posebno Jannings in Kraus so bili dovršeni, vendar Pasteur Paula Munija nadkriljuje Jannigsovega Kocha.

Juarez

Ljubljana se ne more ponasati, da gleda mnogo filmov, ki ne bi bili le plehki produkti raznih družb, ki jim je edini smoter zadovoljiti našega meščana s stvarmi, ki ne obremenjujejo njegovih možganov. Za spremembo pa včasih vendarle dobimo film, ki ni samo značilen po kvantiteti mrtvih junakov in strtih sre, temveč je značilen po svoji kvaliteti. Eden takih je Munijev »Juarez«, ki ga vrtijo že nekaj časa v Matici.

Če pustimo zgodovinsko ozadje: borbo Maksimilijana, kot eksponenta francoskega imperializma in Juareza, borca za svobodo meksikanskega naroda, nam ostaneta dve stvari, ki človeka najbolj pritegneta in ki dajeta filmu ton in kvalitetno vrednost. To sta pravilno pojmovanje demokracije in nacionalnega boja. Na dlani je nepremostljiva razlika med demokracijo Juareza in »demokracijo« Maksimilijanove klike in jasno se vidi, da niti parlament, niti razne politične

otežkočajo študij, zakaj ne domov in menz, zakaj ne študijskih predpogojev, kot so zgradbe institutov in povečanje dotacij, ki bi bile prvi pogoj za omiljenje krize na slovenski tehniki. Zgradbe, v katerih bi študent našel toplo risalnico, kjer bi delal ob pomoči asistentov, to je še vedno samo ideal, na katerega uresničitev že dolgo čakamo. Montanistike še ne grada, prav tako elektrotehnike in hidro-tehničnega laboratorija. Kje so objavljeni milijoni za tehniko?

Borbo za študentske zahteve je prevzela na tehniki Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete. Letos je bil organiziran članski sestanek, ki je pokazal, da so vsi tehniki enotni, združeni na skupnem programu in pripravljeni začeti borbo za ustvarjanje boljših razmer na slovenski tehniki.

»svobodince« niso tisto, čemur se pravi demokracija. Temveč da je demokracija delo in hotenje milijonov poedincev za skupno dobro. Vzporedno z analizo razlike med ljudsko demokracijo in »demokracijo« se v tem filmu jasno kaže pravi smisel nacionalne borbe, ki je pri vsakem narodu nujno zvezana s socialnim bojem in pokaže se, kdo je edini faktor, ki ima možnost izbojevati in ohraniti nacionalno svobodo.

Z vsega filma pa nam postane jasno, da to ni film samo Juarezove dobe, temveč da z eliminacijo zgodovinske fabule postane ta film odraz borbe stoletij, posebno pa še našega časa.

Malenkosti

Akademiki v S. S. S. R.

V šolskem letu 1938/39 je bilo na sovjetskih univerzah skupno 106.750 rednih slušateljev. Od teh:

- 31.300 tehnikov,
- 13.975 medicinev-farmaceutov,
- 37.583 pedagogov,
- 10.325 agronomov, veterinarjev in drugih poljedelskih strok,
- 6425 pravnikov,
- 1200 gospodarstvenikov,
- 1500 umetnikov.

Slovenski akademiki za svobodo.

Ob priliki aretacije podpisnikov programa »Zveze delovnega ljudstva Slovenije« so akademiki - levičarji v teku enega dneva nabrali 250 podpisov akademikov vseh treh skupin v resoluciji, kjer zahtevajo svobodo tiska, prepričanja in zborovanja ter protestirajo radi protizakonite aretacije in zahtevajo takojšen izpust vseh zaprtih. Resolucijo in podpise je akademska levica poslala podpredsedniku vlade g. dr. Mačku in tako doprinesla delež k oprostitvi podpisnikov.

Tovariši in tovarišice!

Sodelujte pri našem listu. Pošiljajte prispevke ali predloge, kakšen naj bi bil naš list. Rade volje ustrezemo vašim željam, kajti hočemo ustvariti res edino pravi študentski list, ki bo obravnaval študentska vprašanja in se boril za naše upravičene zahteve.

V soboto dne 16. t. m. pohitite vsi na večer proletarske umetnosti, ki ga priredi Vzajemnost Bežigrad ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Zg. Šiški.

Darujte v tiskovni sklad Akademskega glasa!

Bernard Shaw o sovjetsko-finskem sporu

»Finska je bila po zaslugi svoje vlade v hudi zmoti. Finska bi morala pristati na sovjetske predloge glede teritorialnih zamenjav. Ne smela bi zavrniti sovjetskih zahtev, ki niso v nobenem nasprotju z njeno neodvisnostjo, marveč nasprotno celo v njenem interesu. Nobena sila ne more tolerirati take meje, s katere je mogoče otvoriti ogenj na mesto, kakršno je Leningrad. Zlasti kaj takega ne more trpeti ako ve, da jo država onkraj meja, dasi majhna in slabotna, ogroža po nalogu drugih močnejših držav. Finska je najbrž ravnala s podporo Zedinjenih držav, ker je drugače neverjetno, da bi se bila tako vedla napram Sovjetski Uniji. Ako želimo finski slučaj primerjati s poljskim, potem je treba ugotoviti, da je bil na Poljskem položaj čisto drugačen. Poljsko so zapeljale v vojno oblubo in pogodbe, ki jih ni bilo mogoče realizirati. S Finsko je bilo popolnoma drugače. Tu ni šlo za to, da si

velesila Sovjetska Unija podvrže malo finsko državo, marveč je šlo zgolj za rusko željo, da si zajamči svojo varnost in zaradi tega je bilo od Finske absurdno, da ni pristala na ruske predloge o teritorialnih zahtevah.«

»Jutro«, 5. dec. 1939.

Dramatski odsek in recitacijski zbor »Slov. klub« imata v ponedeljek ob 6. uri in v torek ob 8. uri zvečer svoje redne vaje. Udeležujte se jih in prihajajte točno!

Člani »Slovenskega kluba« udeležujte se redno tedenskih članskih sestankov, ki so vsako sredo ob 8. uri v klubskem lokalu, Wolfova ulica 10.-1.

»Slovenski klub« te vabi v svojo sredo!

Znižane cene imajo gg. akademiki v moderno urejenem frizerskem salonu

»RAKAR«

PREŠERNOVA ULICA 7
vežni vhod nasproti slaščičarne „Koškak,“

A. Čecne, gravere

štipilje, etikete,
tisk z jekloreza

Ljubljana, Dvorni trg 1. - Tel. 36-61

DR. A. KANSKY

KEMIČNA TVORNICA

KEMIJA
FIZIKA
MEDICINA
HIGIJENA

Ljubljana, Krekov trg 7

Telefona št. 20-88

Brzojavni naslov: Eterkansky Ljubljana

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v našem listu!

KNJIGARNA

KLEINMAYR & BAMBERG

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 16

Telefon št. 31-33

Priporoča svojo bogato zalogo znanstvenih, strokovnih in drugih knjig v raznih jezikih. — Pri tem opozarja, da so vse knjige nemškega izvora sedaj za 25% (za četrtino) cenejše.

Pri zanesljivem jamstvu dovoljuje odplačevanje v rednih mesečnih obrokih.

Nakup dobroohranjenih antikvarnih knjig.